

ОДНОНУКЛЕОТИДНИЙ ПОЛІМОРФІЗМ С677Т ГЕНА МЕТИЛЕНТЕТРАГІДРОФОЛАТРЕДУКТАЗИ У ХВОРИХ З ГОСТРИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОЗКОВОГО КРОВООБІГУ

Матлай О. І.

Науковий керівник – Гарбузова В. Ю.

Сумський державний університет, кафедра фізіології і патофізіології з курсом медичної біології

Серцево-судинні захворювання та їх ускладнення є головною причиною захворюваності, інвалідизації та смертності населення всіх розвинених країн. У світі щороку переносять перший або повторний інсульт близько 15 млн. людей. Це змушує шукати нові можливості прогнозування, оцінки ризику, діагностики, профілактики та лікування серцево-судинних захворювань та їх ускладнень. Результати сучасних досліджень генома людини та ідентифікації генів, поліморфізми яких призводять до найбільш частих мультифакторіальних захворювань, дозволяють не тільки проводити точну молекулярну діагностику, але і визначати з великим ступенем ймовірності схильність людини до того чи іншого захворювання.

Серед багатьох генів, поліморфізм яких вивчається, ген метилентетрагідрофолатредуктази (MTHFR). Найбільш клінічно значущим поліморфізмом гена MTHFR є варіант, при якому відбувається заміна аланіну на валін у сайті зв'язування фолату (поліморфізм С677Т (Ala222Val), rs1801133). У результаті мутації утворюється варіант ферменту з порогом термолабільності 55°C, що має вдвічі знижену активність. Метою нашого дослідження став аналіз зв'язку поліморфізму С677Т гена MTHFR з ішемічним атеротромботичним інсультом (ІАТІ) в осіб різної статі. Дослідження проведено з використанням венозної крові 170 хворих з ІАТІ (42,4 % жінок і 57,6 % чоловіків) віком від 40 до 85 років (середній вік – $64,7 \pm 0,73$ роки), контрольна група складалася зі 124 пацієнтів. Контрольна група і група хворих з ІАТІ не відрізнялися за співвідношенням осіб різної статі ($P = 0,294$ за χ^2 -критерієм), проте середній вік першої ($76,7 \pm 0,93$ роки) був істотно вищим, ніж другої ($P < 0,001$). Поліморфізм С677Т визначали методом полімеразної ланцюгової реакції з наступним аналізом довжини рестрикційних фрагментів. Отримані результати обробляли статистично з використанням пакету програм SPSS 17.0. Достовірність відмінностей визначали за χ^2 -критерієм. Значення $P < 0,05$ вважали достовірним.

Генотипування хворих з ІАТІ і порівняння одержаних даних з результатами рестрикційного аналізу в контрольній групі дало змогу виявити, що у хворих з ІАТІ співвідношення гомозигот за основним алелем (С/С), гетерозигот (С/Т) і гомозигот за мінорним алелем (Т/Т) складає 52,4 %, 35,9% і 11,8 %, а в контрольній групі – відповідно 46,0 %, 48,4 %, 5,6 %. Відмінності в розподілі частот зазначених генотипів між групою хворих з ІАТІ та контрольною групою були статистично достовірними ($P = 0,044$). Співвідношення варіантів даного поліморфізму у жінок та чоловіків хворих з ІАТІ, та практично здорових осіб було наступним – серед жінок: С/С - 51,4 %, С/Т - 38,9 %, Т/Т - 9,7 %, (в контрольній групі відповідно 60,0 %, 35,6 %, 4,4 %; $P = 0,028$), серед чоловіків - 53,0 %, 33,7 %, 13,3 % (38,0 %, 55,7 %, 6,3 %; $P = 0,011$).

Отже, в українській популяції чоловіки, носії Т/Т- варіанту та жінки-гетерозиготи (С/Т) за поліморфізмом С677Т гена MTHFR мають більший ризик розвитку ІАТІ.